

OPENBAAR MINISTERIE

Voorzitter College van procureurs-generaal

Postbus 20305, 2500 EH Den Haag

Minister van Justitie en Veiligheid

t.a.v. **SG bij JenV**

Postbus 20301

2500 EH 'S-GRAVENHAGE

Prins Clauslaan 16

2595 AJ Den Haag

T +31 88 699 11 00

www.om.nl

Uitsluitend per e-mail

Datum	28 januari 2020	Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden.
Onderdeel	Bestuurlijke en Juridische Zaken	
Ons kenmerk	PaG/BJZ/54158	
Contactpersoon	contactgegevens	
Doorkiesnummer(s)	medewerker OM	
Bijlage(n)	1) Brief College van pg's d.d. 15 januari jl. 2) 3 e-mails waaruit blijkt van contact tussen departement en OM i.v.m. Wilders II	
Onderwerp	Zoekslag t.b.v. strafzaak Wilders II en onderzoeksopdracht minister	

Geachte **SG bij JenV**

In reactie op uw brief van 10 oktober 2019 aan de voorzitter van het College van procureurs-generaal en in vervolg op mijn brief van 15 januari jl. (bijgevoegd, [bijlage 1](#)) bericht ik u hierbij aanvullend over de zoekslag die binnen de OM-systemen heeft plaatsgevonden in het kader van de strafzaak tegen de heer Wilders, het onderzoek Heremietuil (Wilders II) en in het kader van de onderzoeksopdracht van uw departement.

Aanleiding voor de zoekslag

Bij hoger genoemde brief van 15 januari jl. berichtte ik u uitvoerig over de aanleiding van de zoekslag, de uitvoering van de zoekslag en de uitkomst van de zoekslag. In vervolg op deze brief doe ik u bijgaand ([bijlage 2](#)) drie documenten, alle mailcorrespondentie, toekomen, die niet bij de brief van 15 januari jl. aan uw departement zijn aangeboden. Deze documenten zijn naar boven gekomen in het kader van de behandeling van het Wob-verzoek RTL. Ik heb besloten om deze mailcorrespondentie alsnog aan uw departement te overleggen. Ik merk daarbij op dat één mailwisseling (mail d.d. 21 december 2015 14:06) niet uit de eerdere door de DVOM uitgevoerde zoekslag, naar boven is gekomen, omdat de

betreffende mail zich niet bevond tussen de veiliggestelde data uit de mailbox van de betreffende medewerker, maar de mail elders op het digitale archief van het Parket-Generaal stond opgeslagen. Deze mail kwalificeer ik als vallende binnen de onderzoeksvraag van uw departement.

De overige twee mailwisselingen vallen, heel strikt genomen, onder de ruime onderzoeksvraag van uw departement, maar het is naar het oordeel van het OM goed verdedigbaar, waarom deze mailwisselingen tot op heden niet aan uw departement zijn aangeboden, aangezien het mails betreft waarin slechts zijdelings wordt gerefereerd aan de strafzaak Wilders II, waarbij het onderwerp van de mailwisseling niet ziet op de strafzaak Wilders II. Volledigheidshalve doe ik u deze mailcorrespondentie alsnog toekomen.

Naar de inhoud van deze correspondentie verwijs is korthedshalve.

Conclusie

Het voorgaande laat de eerder getrokken conclusie in stand, dat de controle opleverde dat uit geen van de aangetroffen documenten is gebleken dat er – kort gezegd – politieke beïnvloeding vanuit het departement heeft plaatsgevonden op de vervolgingsbeslissing en de vervolging van de heer Wilders.

Hoogachtend,

het College van procureurs-generaal,

handtekening

lid van College P-G's

Bijlage 1

OPENBAAR MINISTERIE

Voorzitter College van procureurs-generaal

Postbus 20305, 2500 EH Den Haag

Prins Clauslaan 16

2595 AJ Den Haag

T +31 88 699 11 00

www.om.nl

Minister van Justitie en Veiligheid

t.a.v. **SG bij JenV**

Postbus 20301

2500 EH 'S-GRAVENHAGE

Uitsluitend per e-mail

Datum 15 januari 2020

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden.

Onderdeel Bestuurlijke en Juridische Zaken

Ons kenmerk PaG/BJZ/54114

Contactpersoon **contactgegevens medewerker OM**

Doorkiesnummer(s)

Bijlage(n) Mail OM persvoorlichter inzake persberichten

Onderwerp Zoekslag t.b.v. strafzaak Wilders II

Geachte **SG bij JenV**

In reactie op uw brief van 10 oktober 2019 aan de voorzitter van het College van procureurs-generaal en in vervolg op de tussentijds op ambtelijk niveau gedeelde mondelinge informatie bericht ik u hierbij desgevraagd over de zoekslag die binnen de OM-systemen heeft plaatsgevonden in het kader van de strafzaak tegen Geert Wilders, het onderzoek Heremietuil (Wilders II).

Aanleiding voor de zoekslag

Bij hoger genoemde brief van 10 oktober jl. heeft u het College van PG's verzocht om een nadere zoekslag te laten uitvoeren naar documenten inzake vermeende bemoeienis van de (toenmalige) minister met de vervolging(s)beslissing) in Wilders II. Door de minister is de volgende onderzoeksvraag geformuleerd:

"Maak alle communicatie die plaats vond in de tijdsperiode maart 2014 tot 9 december 2016 (uitspraak in eerste aanleg) binnen mijn departement en van mijn departement naar het Openbaar Ministerie (OM) aangaande de uitspraken van Wilders in maart 2014 beschikbaar."

Daarnaast vraagt u: *"Tevens verzoek ik u nogmaals na te gaan of er anderszins informatie bij u voorhanden is waaruit kan blijken dat er vanuit mijn departement*

gepoogd is om invloed uit te oefenen op de vervolgingsbeslissing dan wel de vervolging door het Openbaar Ministerie."

Uitvoering zoekslag

De uitvoering zoekslag binnen het OM valt in twee hoofdonderdelen uiteen, te weten de uitvoering van de zoekslag door de dienstverleningsorganisatie OM (hierna: de DVOM) en (vervolgens) de beoordeling van de door de DVOM veiliggestelde data in het licht van het verzoek van uw departement, zoals hierboven geformuleerd. Hieronder schets ik u het verloop van beide processen.

Uitvoering zoekslag door DVOM

De DVOM verricht uitvoerende bedrijfsvoeringstaken voor alle OM-onderdelen en is hiermee ondersteunend aan het primaire proces van het OM. Derhalve verzamelt de DVOM slechts gegevens; de beoordeling van de inhoud van die gegevens gebeurt niet door de DVOM.

Na een opdracht hiertoe van het College, zijn door de DVOM bestanden veiliggesteld. De zoekopdracht bleek dermate omvangrijk, dat meer personele inzet bij de DVOM noodzakelijk was.

De veiliggestelde data omvat e-mailcorrespondentie van (oud-)medewerkers en bestanden die afkomstig zijn uit mappen in de OM-systemen. Ik licht dit proces hieronder toe.

Veiliggestelde data

Om aan het verzoek van uw departement te kunnen voldoen, is een tweetal zoekslagen uitgevoerd voor het jaar 2014, te weten onderzoek e-mailcorrespondentie en onderzoek bestanden in OM-systemen.

Voor de jaren 2015 tot en met 9 december 2016 heeft een zoekslag plaatsgevonden, zoals hieronder beschreven onder het kopje 'derde zoekslag'. Ik licht dit proces hieronder toe.

Onderzoek emailcorrespondentie

De mailboxen van een aantal betrokken (oud-)medewerkers (voor zover nog beschikbaar) zijn doorzocht. Dit komt neer op de volgende personen.

Van het Parket-Generaal:

- College/bestuursecretariaat: zes betrokken (oud-)Procureurs-Generaal en twee medewerkers bestuursecretariaat;

- Wetenschappelijk Bureau OM (WBOM): het hoofd WBOM en een medewerker WBOM, betrokken bij Heremietuil (Wilders II);
- Afdeling Bestuurlijke en Juridische Zaken (BJZ): vier (plv.) hoofden BJZ en vier medewerkers BJZ die betrokken waren bij Wilders II (vanuit de portefeuille discriminatie dan wel de gevoelige zakenlijn);
- Afdeling Communicatie: het hoofd communicatie.

Van het Parket Amsterdam:

Landelijk Expertisecentrum Discriminatie (LECD): het hoofd LECD, een officier van justitie verbonden aan het LECD, twee juridisch medewerkers, ondersteunend medewerker.

Van het Parket Den Haag:

- Onderzoeksteam Heremietuil (Wilders II): de twee zaakofficieren van justitie en de parketsecretaris;
- (Plv.) Hoofdofficieren: twee hoofdofficieren en twee plaatsvervangend hoofdofficieren.

Er is door de DVOM gezocht in *alle* e-mail-bestanden, derhalve ook in de archieven. Voorafgaand aan de zoekactie in de e-mailboxen zijn alle e-mailbestanden van de betreffende persoon verzameld, zowel de huidige actieve mailbox als ook alle archiefmappen die in de gebruikersmappen van de medewerkers aanwezig waren.

Daarbij verdient het opmerking dat verwijderde bestanden niet meer beschikbaar zijn op het moment dat zij zijn verwijderd uit de map verwijderde items.

Van alle in het onderzoek genoemde medewerkers is een kopie gemaakt van hun mailbox en van hun persoonlijke mappen op het netwerk naar een afgeschermd onderzoeksomgeving.

Onderzoek bestanden in OM-systemen

Het onderzoek door de DVOM omvatte eveneens de volgende (groeps)mappen en persoonlijke mappen op de verschillende schijven van de volgende onderdelen.

Van het Parket-Generaal:

- College/Bestuurssecretariaat;
- WBOM;
- BJZ;

Communicatie.

Van het Parket Amsterdam:

- LECD

Van het Parket Den Haag:

- Onderzoeksteam Heremietuil (Wilders II);
- (Piv.) Hoofdofficieren.

Tijdens de verzameling van de in het onderzoek genoemde groepsmappen is ook nog de gemeenschappelijk onderzoeksmap met de naam Heremietuil (Wilders II), toegevoegd aan de zoekopdracht.

Uitvoering en zoektermen

Met de DVOM en in overleg met de hierboven genoemde betrokken onderdelen/personen is een selectie gemaakt van de beschikbare mappen en mailboxen die doorzocht moeten worden.

Daarbij zijn de volgende zoektermen gehanteerd, waarbij gedeeltelijk is aangesloten bij de zoektermen die worden gebruikt in het onderzoek dat ter zake op uw departement plaatsvindt. Dit heeft geleid tot drie voorwaarden die zijn gedefinieerd waar elke e-mail of elk document op werd beoordeeld.

Elk document werd gecontroleerd op drie criteria:

'Wilders' of 'W.' of 'Heremietuil'

in combinatie met een van de volgende termen:

@minvenj, strafproces, strafzaak, proces, rechter, strategie, tactiek, beïnvloeden, procederen, requisitoir, vervolging, strafvervolging, opportuun, vervolgingsbeslissing, beslissing, voorgenomen, aanwijzing, voorlopig, definitief, oordeel, zitting, meedenken, meegeven, doorgeven, aanscherpen, weglaten, aanpassen, afstemmen, tips, toevoegen, weggelaten, aangifte, Marokkanen, persbericht, communicatie, woordvoering.

- Voorkomen van een jaartal uit de reeks 2014/2015/2016 (alleen bij zoekacties naar e-mails)

Tweede zoekactie

In een tweede zoekactie is besloten om in het geval van de e-mails een selectie te maken van alleen die e-mails die de tekst '2014' in het dataveld of in de inhoud van het bericht hadden staan. Hierdoor nam het aantal gevonden mails in het resultaat af met ongeveer een derde deel.

Deze tweede zoekactie is niet uitgevoerd ten aanzien van de veiliggestelde bestanden uit de OM-systemen. De reden hiervoor is dat de datum van een bestand in een map op het netwerk niet altijd gelijk is aan de creatiedatum van het document, maar de datum van de laatste wijziging van het document weergeeft. Door het zoekvenster (te zeer) te beperken, bijvoorbeeld door een inperking in de tijd, bestaat het risico dat er relevante bestanden niet gevonden zouden worden, die wel zouden kunnen vallen onder het verzoek van uw Ministerie. Dit is gelegen in het feit dat het voor kan komen dat een document, dat wordt opgeslagen op een van de (groeps)mappen, wordt opgeslagen op de laatste wijzigingsdatum van het document, welke datum niet meer binnen het zoekvenster ligt, terwijl de creatie van het document daar wel binnen heeft plaatsgevonden.

Derde zoekactie

Om het grote aantal gevonden berichten verder terug te brengen is besloten om een extra zoekactie te doen met een extra criterium. In eerdere resultaten was een e-mailadres van het ministerie een reden voor selectie maar in deze zoekslag is het opgenomen als een voorwaarde. Hierdoor werden alleen die e-mails geselecteerd die gericht waren aan of afkomstig waren van een medewerker van het Ministerie van Justitie en Veiligheid (toentertijd nog Veiligheid en Justitie). Ook mails waarbij in 'de staart' van de mail werd gesproken met een e-mailadres van @minvenj zijn opgenomen in het resultaat van deze zoekslag.

Vierde zoekactie

Doordat van de gevonden e-mails alleen de naam en de regels uit de mail waarin de gevonden zoektermen waren gevonden werden opgenomen in het resultaat, bleek het niet altijd eenvoudig om met zekerheid te bepalen of die mail relevant was voor het onderzoek of niet. Besloten is om de derde zoekactie nogmaals uit te voeren maar om in dit geval de gehele tekst van de gevonden mails op te nemen in het zoekresultaat. Deze zoekactie is uitgevoerd op de resultaten van de

derde zoekactie (@minvenj) en voor een aantal specifieke medewerkers ook op de resultaten van eerdere zoekacties.

De voor het onderzoek benodigde informatie is gekopieerd naar de onderzoeksmap. Vervolgens is door de DVOM bekeken of de zoekopdracht met bestaande zoeksoftware op een correcte wijze was uit te voeren. Dit bleek niet het geval, waarna er gezocht is naar een ander softwarepakket dat in staat was om de combinatie van zoektermen binnen een specifiek datumbereik te realiseren. Uiteindelijk heeft de DVOM, ten behoeve van het uitvoeren van de zoekslag, een specialistisch programma aangeschaft.

Uitkomst zoekslag DVOM

Bij het verzamelen van de gegevens is duidelijk geworden, dat niet van alle genoemde medewerkers nog informatie aanwezig was. De DVOM heeft hierover aangegeven dat standaard tussen de drie en zes maanden na uitdiensttreding het profiel en de mailbox van een vertrokken OM-medewerker wordt verwijderd. Er is dan sprake van een 'account disabled'.

Daarnaast verdient het vermelding dat van een aantal medewerkers nog wel de persoonlijke mappen raadpleegbaar zijn, maar dat er geen actieve mailboxen meer aanwezig zijn.

De zoekslag DVOM leidde tot mappen met bestanden ten aanzien van mails, groepsmappen en persoonlijke mappen. Een bestand bestond uit verschillende tabbladen. In een tabblad waren verschillende documenten genoemd.

Op 11 november jl. zijn de eerste onderzoeksgegevens opgeleverd door de DVOM aan het Parket-Generaal. Er zijn overzichten verstrekt waarop de namen van de gevonden bestanden zijn opgenomen alsmede de tekst van de regels waarin de zoektermen waren gevonden. De map waarin alle betrokken medewerkers samenwerkten aan het onderzoek Heremietuil had meer dan 20.000 hits, de overige relevante mappen bevatten ruim 500 mogelijk relevante documenten.

De zoekslag door de DVOM leverde een totaal van 611.009 hits op in de e-mailboxen en een totaal van 135.663 hits in persoonlijke mappen van de OM-systemen. Door de ruime zoekslag zijn er ook hits op andere onderzoeken dan het onderzoek Heremietuil naar boven gekomen. Al deze hits zijn betrokken in het onderzoek.

Uitvoering beoordeling veiliggestelde data

Alle door de DVOM veiliggestelde data, die uit de diverse zoekslagen naar voren zijn gekomen, zijn inhoudelijk op hun relevantie beoordeeld. Om hieraan uitvoering te kunnen geven, zijn vijf niet bij het onderzoek Wilders II betrokken juristen door het Parket-Generaal ingeschakeld.

De beoordeling van deze data vond plaats in de periode van 20 november 2019 tot en met 7 januari 2020.

In het kader van de zoekslag zijn de aangeleverde bestanden bestudeerd. Een Excelbestand bestond uit verschillende tabbladen. Binnen één tabblad werden verschillende documenten genoemd. Per document waren alleen onderdelen van passages weergegeven. Voor wat betreft de bestanden die zien op de mails van @minvenj, één van de zaakofficieren in het onderzoek Heremietuil en de zaakssecretaris in het onderzoek Heremietuil, was de gehele tekst van de mail beschikbaar.

Indien de in het tabblad weergegeven onderdelen van een passage geen aanwijzingen bevatte dat zij betrekking hadden op de vervolgingsbeslissing en de vervolging van Wilders, dan wel communicatie tussen OM en departement daarover, zijn deze als niet relevant beoordeeld. Bij twijfel werd het betreffende brondocument opgevraagd bij de DVOM, zie ook de procedure beschreven onder het kopje 'vierde zoekactie'. Er is een groot aantal brondocumenten opgevraagd ten behoeve van de duiding van documenten, waarvan uit de op basis van de door de DVOM aangeleverde gegevens niet voldoende duidelijk kon worden opgemaakt of de documenten wel of niet relevant waren voor de zoekslag, bijvoorbeeld omdat niet duidelijk was tussen wie de communicatie had plaatsgevonden en op welk moment de communicatie had plaatsgevonden. Na ontvangst van het brondocument van de DVOM, werd het betreffende document vervolgens aan de hand van de gehele tekst beoordeeld, waarbij als criterium is aangehouden het verzoek van uw departement.

Persoonlijke aantekeningen en tekstberichten telefoon

Naast de digitale zoekslag via de DVOM omvatte de zoekslag eveneens persoonlijke aantekeningen, opgenomen in (aanteken)boekjes en tekstberichten (sms-berichten en Whatsapp-berichten).

Van het toenmalig hoofd BJZ en de betrokken parketsecretaris van het AP Den Haag bij het onderzoek Heremietuil (Wilders II) zijn aantekenboekjes doorgenomen. Van één van de zaakofficieren in het onderzoek Heremietuil en

van het toenmalig hoofd BJZ zijn eveneens sms/Whatsapp berichten onderzocht. Ten aanzien van andere personen bleek desgevraagd dat zij niet in het bezit waren van relevante tekstberichten.

Aantreffen mail d.d. 08 oktober 2014

Bij de zoekslag die binnen het OM is verricht is een mail aangetroffen d.d. 8 oktober 2014 (2:08:45 pm), die verband houdt met de communicatie over het uitbrengen van een persbericht in de zaken Wilders en Samsom&Spekman in oktober 2014. In deze mail is de zinsnede opgenomen:

'Minister is nog niet akkoord naam heeft het druk. Oja en minister wil nu 2 persberichten. naam gaat dit weigeren.'

Dit betreft de bij deze brief gevoegde bijlage 1. Hoewel het College van oordeel is dat uit deze mailwisseling niet blijkt dat er vanuit uw departement is gepoogd om invloed uit te oefenen op de vervolgingsbeslissing dan wel de vervolging door het Openbaar Ministerie van de heer Wilders, doe ik u deze mailwisseling ter volledigheid toekomen.

Duiding mail

De zinsnede maakt onderdeel uit van een mailwisseling tussen een persvoorlichter van het arrondissementsparket Den Haag, de zaakofficier van justitie naam en een teamchef woordvoering van de politie.

De namen en telefoonnummers zijn digitaal gelakt met uitzondering van de naam van de zaakofficier en de genoemde naam naam

Deze persoon naam betreft naam, persvoorlichter tevens hoofd communicatie van het Parket-Generaal (PaG). Uit de op verzoek van uw departement uitgevoerde zoekslag, is gebleken dat er geen andere mails over deze communicatie meer in de mailbox van deze persvoorlichter zitten.

Met de '2 persberichten' in de mail van 8 oktober 2014 (2:08:45 pm) worden de persberichten in de zaken Wilders en Samsom & Spekman bedoeld. Op 9 oktober 2014 zijn er ten aanzien van deze zaken aparte persberichten uitgebracht door het OM.^{1/2}

Mail onderdeel processtukken strafzaak Wilders II

¹ <https://www.om.nl/@86736/wilders-verdacht/>

² https://www.om.nl/vaste-onderdelen/zoeken/?zoeken_term=samsom+en+spekman
en <https://www.om.nl/vaste-onderdelen/zoeken/@86734/uitlatingen-samsom/>

Naar aanleiding van een ter terechtzitting van 16 oktober 2019 ambtshalve door het hof aan het OM gegeven opdracht in de strafzaak Wilders II om een aanvullend proces-verbaal op te maken, waarin – kort gezegd - de bevindingen van de zoekslagen bij het OM en het departement zijn neergelegd, heeft het OM het hof inmiddels geïnformeerd over de resultaten van de zoekslag die binnen het OM heeft plaatsgevonden en die zien op de periode maart 2014 tot en met december 2014. Daarbij werd, ter volledigheid, de mail aan het hof gestuurd. Eerder informeerde ik u over de uitkomsten van deze zoekslag. Ik merk op dat deze stukken nog onder de rechter zijn en derhalve vertrouwelijk dienen te worden behandeld.

Conclusie

De controle leverde op dat uit geen van de aangetroffen documenten is gebleken dat er – kort gezegd - politieke beïnvloeding vanuit het departement heeft plaatsgevonden op de vervolgingsbeslissing en de vervolging van de heer Wilders.

Hoogachtend,

het College van procureurs-generaal,

handtekening en naam lid
van College P-G's